

Förslag till reviderat politiskt program

Lärarstudentkongressen 2025

Innehåll

Förord.....	3
Samhällsprogram	4
Demokrati börjar med en bra utbildning.....	4
Profession och styrning.....	4
En facklig rörelse i rörelse	5
Solidaritet.....	5
Åsiktsprogram	6
Läraryrket.....	6
Studie- och yrkesvägledarutbildningen	7
Den verksamhetsförlagda utbildningen.....	7
Nationellt råd för läraryrket	9
Studiesituationen och högre utbildning	9
Övergången till yrket	10
Läraryrket.....	11
Studie- och yrkesvägledaryrket.....	12
Skolväsendet.....	12

Förord

Sveriges Lärarstudenter är en idéburen, studerandefacklig organisation. Vi verkar inte bara för våra medlemmars villkor, utan också för en utbildning som bär upp det demokratiska samhället. Vi samlar studenters erfarenheter, kunskaper och visioner för en bättre utbildning, ett starkare fack och ett jämlikt samhälle. Vi ser hela utbildningskedjan från förskola till grundskola och frivilliga skolformer, och verkar därigenom för ett starkare skolväsen. Med detta dokument fastslår vi vår politik, våra övertygelser och den riktning vi verkar i.

Det politiska programmet består av två delar: ett åsiktsprogram och ett samhällsprogram.

Åsiktsprogrammet är vår gemensamma hållning i konkreta sakfrågor. Det utgår från våra medlemmars utbildningssituation, de utmaningar vi möter under studietiden och den verklighet som väntar oss som framtidens profession. Åsiktsprogrammet visar vad vi tycker och vad vi vill förändra.

Samhällsprogrammet beskriver våra grundläggande idéer om utbildningens roll i samhället, lärarprofessionens ansvar och fackets betydelse. Det är ett idépolitiskt riktningsdokument som formulerar vårt engagemang för demokrati, professionsstyrning, facklig organisering och solidaritet. Det sätter ord på de värden som genomsyrar hela vårt politiska arbete.

Tillsammans utgör dessa två delar grunden för vårt påverkansarbete, vår organisering och vår roll som studerandefacklig rörelse. Vi tror på utbildningens kraft att förändra och vi vet att det börjar med en bra utbildning.

Samhällsprogram

21

Demokrati börjar med en bra utbildning

22

23

24

25

Skolväsendet vilar på demokratisk grund. Demokrati ska inte bara förmedlas som ett styrelseskick, demokrati ska utövas. I en orolig samtid med växande polarisering, desinformation och auktoritära tendenser är demokratiska värderingar viktigare än på mycket länge. Därför får orden aldrig reduceras till tom retorik. Demokratin måste ständigt praktiseras i varje handling.

26

27

28

29

Skolväsendet är inte bara en demokratisk institution. Den är en grundpelare för demokratin. Den formar framtidens medborgare, rustar dem att tänka kritiskt, värnar om mänskliga rättigheter och tar ansvar för sin omvärld. Den bygger motståndskraft mot intolerans, hat och desinformation.

30

31

32

33

I detta är lärarna avgörande. De är inte bara kunskapsförmedlare, utan bär på ett djupare ansvar som demokratins väktare. Det är ett professionsansvar som överstiger det enskilda klassrummets innehåll. Lärare måste stå upp för de demokratiska värderingarna, oavsett vad som för tillfället står i styrdokument eller vilka som har makten i riksdag och kommun.

34

35

36

37

38

Ett levande demokratiskt samhälle kräver självständigt tänkande medborgare. Det kräver skolor som främjar kritiskt tänkande, vetenskaplig förståelse och respekt för människovärdet. Därför måste lärare ges tillräckliga förutsättningar att bedriva undervisning på vetenskaplig grund. Det fria demokratiska samhället börjar i klassrummet. Därför är vår kamp för professionen också en kamp för demokratins framtid.

39

För Sveriges Lärarstudenter innebär detta att:

40

41

42

43

- Vi står upp för läraryrkets demokratiska uppdrag.
- Vi försvarar ett fritt och demokratiskt skolväsende oavsett vilka som styr.
- Vi verkar för utbildningar som rustar barn och elever genom kunskap, kritiskt tänkande och gemensam bildning.

44

Profession och styrning

45

46

47

48

Lärarprofessionen måste ges autonomi. Inte som självändamål, utan som garant för kvalitet, ansvar och långsiktighet. Läraryrket är inte en teknisk funktion där färdiga instruktioner bara ska följas. Det är en kvalificerad professionsutövning som förutsätter friutrymme, professionellt omdöme och djup förståelse av bildningens och undervisningens villkor.

49

50

51

52

53

Det kräver att samhället litar på lärarna. Men i stället har vi under lång tid sett hur den politiska detaljstyrningen trängt undan detta förtroende. Målstyrning har blivit målstress. Statliga och kommunala kontrollsystém har växt, men den professionella autonomin har krympt. Resultatet är en lärarkår som bär ett stort ansvar, men ges allt mindre rådighet. Det är inte bara ett arbetsmiljöproblem. Det är ett hot mot skolans demokratiska och bildande uppdrag.

54

55

56

57

58

Lärare behöver ges förutsättningar att styra sin egen verksamhet, i undervisningen, i relation till barnen och eleverna och i utvecklingen av skolväsendet. Det handlar också om att lärarutbildningarna måste utformas efter professionens insikter, erfarenheter och behov, inte utifrån politiska trender eller mediala drev. Skolväsendet behöver ledas av professionen, med långsiktighet och kunskap som ledstjärnor.

För Sveriges Lärarstudenter innebär detta att:

- Vi försvarar lärares autonomi, friutrymme och professionella omdöme.
- Vi verkar för ett professionsstyrt skolväsende.
- Vi arbetar för att lärarutbildningarna utgår från professionens behov, inte politisk kortsiktighet.

En facklig rörelse i rörelse

Vi tror på ett offensivt, modigt och modernt fack. Ett fack som inte bara försvarar villkor, utan också formulerar en framtid värd att kämpa för. Vår styrka bygger på gemenskap, organisering och solidaritet. Det fackliga handlar inte om rabattkort. Det handlar om rättigheter, kunskap och kollektivet.

Att vara med i facket är att stå upp, även när det är obekvämt. När någon arbetar gratis eller hoppar över sin rast "för elevernas skull" påverkar det alla. Det sätter en norm för alla andra. Därför måste vi tillsammans stå upp för våra rättigheter. Det är en solidarisk handling, inte en självisk.

Facket är inte en tjänst. Det är en rörelse. En gemenskap där vi lär av varandra, växer tillsammans och tar ansvar för yrkets framtid. Vår uppgift är att organisera, mobilisera och medvetandegöra. Vi vill att det fackliga engagemanget ska vara en självklar del av studentlivet, en källa till styrka, stolthet och förändringskraft.

För Sveriges Lärarstudenter innebär detta att:

- Vi organiserar, mobiliserar och medvetandegör.
- Vi visar att medlemskapet är en kollektiv kraft, inte en individuell tjänst.
- Vi gör det fackliga engagemanget till en självklar del av studentlivet.

Solidaritet

Att vara medlem i facket är att vara en del av något större än sig själv. Vi organiserar oss inte bara för vår egen skull, utan för att skapa trygghet, inflytande och förbättring för hela framtidens profession. Solidaritet är inte bara ett värdeord. Det är en princip som bär vår rörelse.

Solidaritet handlar om att stå upp för varandra, över yrkeskategorier, generationer, geografiska gränser och sociala skillnader. Det handlar om att förstå att förbättrade arbetsvillkor, goda utbildningar och en offentligt förvaltnad välfärd är en vinst för alla. Det är genom kollektiv handling vi åstadkommer verklig förändring.

Solidaritet innebär att vi försvarar rätten att organisera sig, i Sverige och globalt. Den omfattar lärarstudenten som kämpar med sin VFU, och läraren i ett annat land som försvarar utbildningens värde under hot. Men solidaritet är inte självklar. Den måste vårdas, byggas och återskapas. Det kräver kunskap, mod och gemenskap.

För Sveriges Lärarstudenter innebär detta att:

- Vi arbetar för att sprida medvetenhet och stärka modet i kollektivet.
- Vi bygger en rörelse som tar sitt sociala ansvar.
- Vi försvarar rätten till organisering, både i Sverige och internationellt.

Åsiktsprogram

Lärarytbildningarna

100 Sveriges Lärarytstudenters problembild är att:

- 101 • Finansieringen är otillräcklig för att ge fullvärdiga lärarytutbildningar. Detta beror dels på för
102 låga finansieringsnivåer och ett systemfel i resurstilldelningen, dels på att politiken inte har
103 varit villig att betala vad lärarytutbildning faktiskt kostar.
- 104 • Innehållet i lärarytutbildningarna varken ger en tillräcklig teoretisk eller praktisk grund för
105 att förbereda framtidens lärare inför yrkeslivet. Utbildningarna brister ofta i både relevans,
106 djup och vad gäller mängden lärarledd tid.
- 107 • Lärarytutbildningarna sällan motsvarar studier på heltid. Detta är en konsekvens av låga krav,
108 underfinansiering och att innehållet inte motsvarar professionens behov.

109 Sveriges Lärarytstudenters åsikt är att:

- 110 • Förskolläraryt- och grundlärarytprogrammet med inriktning mot fritidshem ska ges på avance-
111 rad nivå.
- 112 • Antal examensmål för lärarytutbildningarna ska ligga i nivå med övriga yrkesexamina.
- 113 • Lärarytstudenter ska under sin utbildning möta lärarytutbildare med god och aktuell kännedom
114 om skolväsendet.
- 115 • Lärarytutbildningarna ska innehålla kontinuerliga inslag av möten med yrkesskickliga och yr-
116 kesverksamma lärare som undervisar utifrån beprövad erfarenhet och arbete på vetenskap-
117 lig grund.
- 118 • Lärarytstudenter ska möta den verksamhet man utbildar sig mot redan första terminen.
- 119 • Metodik ska ha en naturlig plats i och vara återkommande i utbildningarna.
- 120 • Den utbildningsvetenskapliga kärnan ska reformeras med större betoning på kunskaper och
121 färdigheter som är konkret användbara för yrkes- och professionsutövningen.
- 122 • Alla lärarytutbildningar ska ge gedigna ämnesdidaktiska kunskaper.
- 123 • Lärarytutbildningarna ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Utbildning-
124 arna ska rensas från pseudovetenskapligt innehåll.
- 125 • Den utbildningsvetenskapliga kärnan ska ge kunskap i läroplansteori och om skolväsendets
126 historiska utveckling, förmedla sociologiska och kritiska perspektiv på utbildning samt bidra
127 med att utveckla ett yrkesspråk.
- 128 • Lärarytutbildningarna ska förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna och andra demo-
129 kratiska värderingar.
- 130 • Det ska införas verksamhetsintegrerad utbildning (VIU) som vävs in i de teoretiska delarna
131 av lärarytutbildningarna för att tydliggöra kopplingen mellan teori och praktik. VIU ska ge lä-
132 rarytstudenter möjligheten att möta verksamheten och utveckla en yrkesskicklighet utanför
133 VFU-kurser.
- 134 • Antagningskraven till lärarytutbildningarna ska skärpas.
- 135 • Lämplighetsprov ska inte användas som urvalsmetod till lärarytutbildningarna.

- 136 • Antalet utbildningsplatser i större utsträckning ska anpassas efter behovet på lärare.
- 137 • Det ska finnas goda möjligheter att läsa kurser inom programmen under sommaren.
- 138 • Det ska finnas goda möjligheter att tillgodoräkna kurser från andra lärosäten eller utbild-
- 139 ningar.
- 140 • Heltidsstudier ska som regel inbegripa minst tio timmar lärarledd undervisning per vecka.
- 141 • Lärarutbildningarna ska koncentreras till färre lärosäten. Koncentreringen ska ske med en
- 142 bibehållen geografisk spridning.
- 143 • Möjligheten att använda lokala lärcentra för distansutbildning inom lärarutbildningarna ska
- 144 utredas med syftet att undersöka hur lärarförsörjningen kan säkras och utbildningskvali-
- 145 teten kan säkerställas.

146 **Studie- och yrkesvägledarutbildningen**

147 **Sveriges Lärarstudenters problembild är att:**

- 148 • Studie- och yrkesvägledarutbildningen brister vad gäller resurser, praktisk förankring och
- 149 koppling till arbetslivets behov. Utbildningen varierar i kvalitet mellan lärosätena och det
- 150 saknas långsiktiga möjligheter till vidareutbildning och specialisering, vilket riskerar att för-
- 151 svaga vägledarnas kompetens att möta en komplex och föränderlig arbetsmarknad.

152 **Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:**

- 153 • Studie- och yrkesvägledarutbildningen ska vara av hög kvalitet, vila på vetenskaplig grund
- 154 och ha inslag där adjungerade vägledare undervisar.
- 155 • Studie- och yrkesvägledarutbildningen ska ha verksamhetsförlagd utbildning som praktiskt
- 156 moment.
- 157 • Studie- och yrkesvägledarutbildningen ska ge studenterna kompetens att vägleda i en globa-
- 158 liserad värld.
- 159 • Det ska finnas påbyggnadsutbildningar för studie- och yrkesvägledare på avancerad nivå.
- 160 • Resurser till forskning om studie- och yrkesvägledning ska stärkas.

161 **Den verksamhetsförlagda utbildningen**

162 **Sveriges Lärarstudenters problembild är att:**

- 163 • Den verksamhetsförlagda utbildningen präglas av stora skillnader i kvalitet och förutsätt-
- 164 ningar. Många studenter får sina VFU-placeringar sent, placeras långt från studieorten och
- 165 själva tvingas bära merkostnader för bland annat resor.
- 166 • Brist på handledare med rätt utbildning och förutsättningar leder till att studenter inte får
- 167 den professionella handledning som behövs för att utveckla en yrkesskicklighet.
- 168 • Övningsskolereformens fulla potential har inte realiserats, vilket har lett till ett fragmenta-
- 169 risk system utan sammanhållning eller kvalitet.

Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:

- Den verksamhetsförlagda utbildningen ska främst bestå av praktisk yrkesutövning. Övriga praktiska moment, exempelvis fältstudier eller att utföra auskultationer, ska inte räknas som verksamhetsförlagd utbildning.
- Reslängden till VFU-platsen inte ska överstiga en timme enkel väg. Där den är längre ska boende tillhandahållas.
- Merkostnader som studenten får till följd av sin verksamhetsförlagda utbildning ska ersättas till fullo.
- Alla ska i god tid innan VFU-periodens start ha fått sin VFU-placering.
- Alla ska garanteras en VFU-placering i relevant skolform eller arbetsplats och, där det är aktuellt, i rätt ämne.
- Verksamhetsförlagd utbildning ska förläggas så att man möter verksamheter med olika förutsättningar, exempelvis i olika socioekonomiska områden.
- Handledare inte ska handleda fler än en student åt gången.
- Handledare ska ha genomgått handledarutbildningen och vara meriterad på minst nivå 1.
- Handledaren ska få tid avsatt i sin tjänst för uppdraget och åtagandet ska ge utslag i lönerevisionen.
- Under VFU-perioden ska studenten få en helhetsbild av yrket och tillåtas delta i samtliga delar av handledarens vardag.
- Bedömning och examinering av VFU-kursen ska vara rättssäker.
- Examinering av VFU-studenter ska grundas i såväl ämneskunskaper och ämnesdidaktiska förmågor som professionella och yrkesetiska aspekter.
- Verksamhetsförlagd utbildning inte ska förläggas under lov eller helgdagar.
- VFU-studenters undervisningsmängd ska vara reglerad så att arbetsbelastningen är hållbar.
- Det ska finnas en progression mellan VFU-kurserna och mängden undervisning ska successivt öka.
- Huvudmännens ansvar för att tillhandahålla VFU-platser ska regleras i lag.
- Regeringen ska överlåta till lärosätena att avgöra vilken betygsskala som ska tillämpas i samband med verksamhetsförlagd utbildning.
- All verksamhetsförlagd utbildning ska förläggas på övningsförskolor respektive övningsskolor.
- Övningsförskolor och övningsskolor ska ha en etablerad struktur för mottagande, genomförande och avslutning av verksamhetsförlagd utbildning.
- Verksamhetsintegrerad utbildning ska genomföras på övningsförskolor respektive övningsskolor.
- Den verksamhetsförlagda utbildningen ska vara ett ömsesidigt utbyte som kännetecknas av forskning, utbildning och samverkan mellan å ena sidan lärosätena å andra sidan övningsförskolorna och övningsskolorna.

208

Nationellt råd för lärarutbildning

209

Sveriges Lärarstudenters problembild är att:

210

- Landets lärarutbildningar står i en ständig dragkamp mellan politisk styrning, akademisk frihet och professionens behov. Det behövs en ny styrning av lärarutbildningarna där de relevanta aktörerna tillsammans kan ta ansvar för lärarutbildningarnas långsiktiga och strategiska utveckling.

211

212

213

214

Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:

215

- Det behöver införas ett nationellt råd för lärarutbildning (NRL) med inspiration av liknande forum i bland annat Finland, Irland och Danmark.

216

217

- Det nationella rådet ska regleras i författning.

218

- Det nationella rådet ska bestå av representanter för lärarutbildningarnas centrala aktörer. Utöver Sveriges Lärarstudenter inkluderar detta exempelvis lärosäten, huvudmän, professionsförbund samt forskningsföreträdare med inriktning mot utbildningsvetenskap.

219

220

221

- Det nationella rådet ska arbeta för en samordnad, långsiktig och kunskapsbaserad styrning av lärarutbildningarna.

222

223

- Det nationella rådet ska stärka ett professionellt inflytande i lärarutbildningarna, vilandes på vetenskap och beprövad erfarenhet.

224

225

- Det nationella rådet ska analysera det nationella och regionala behovet av lärare.

226

- Det nationella rådet ska samordna lärosätenas planering av utbildningsutbud och dimensionering.

227

228

- Det nationella rådet ska bidra till att lärarutbildningarnas innehåll och kvalitet utvecklas i takt med förskolans och skolans behov.

229

230

- Det nationella rådet ska ha i uppgift att ta fram nationella kriterier för den verksamhetsförlagda utbildningens kvalitet.

231

232

- Det nationella rådet ska ta fram kriterier för en rättssäker bedömning och examinering av VFU-kurser.

233

234

- Det nationella rådet ska ta fram riktlinjer för mängden undervisningstid en VFU-student bör ha i olika skeden av utbildningen.

235

236

Studiesituationen och högre utbildning

237

Sveriges Lärarstudenters problembild är att:

238

- Högre utbildning, genom produktivitetsavdraget och ett fokus på måluppfyllelse och effektivitet, har urholkats i både kvalitet och finansiering.

239

240

- Bristande arbetsmiljö på lärosätena, otillräckligt stöd för studenter med särskilda behov och begränsade resurser inom studenthälsan försvårar studietiden och påverkar den psykiska och fysiska hälsan negativt. Samtidigt är trygghetssystemen otillräckliga för studenter, och möjligheterna att anpassa studierna till individuella behov begränsas av stelbenta regler kring studiemedel.

241

242

243

244

Sveriges Lärarstudenter åsikt är att:

- Produktivitetsavdraget ska avskaffas.
- Finansieringen av högre utbildning ska stärkas för att möta studenternas utbildningsbehov.
- Lärosätena ska säkerställa att alla studenter får en god arbetsmiljö.
- Lärosätena ska säkerställa att de efterföljer regelverket om stödinsatser för studenter med särskilda behov.
- Studenthälsan ska få förstärkta resurser för att främja studenters fysisk och psykisk hälsa.
- Studenthälsan ska vara tillgänglig och möta studenters behov samt, där den inte kan fylla behoven, kunna remittera till primärvården.
- Studenter ska inkluderas i arbetslöshetsförsäkringen och socialförsäkringssystemet för yrkesverksamma.
- Campusutbildningar ska i regel vara på plats och undervisningen ska ske i realtid.
- Kurser och kurslitteratur på grundläggande nivå ska i regel vara på svenska.
- Alla som undervisar på högskolenivå ska ha högskolepedagogisk kompetens.
- Frihelopet enbart ska baseras på de veckor som studiemedel tas ut.
- Antalet studiemedelsveckor ska utökas till 14 terminer.
- Det ska finnas ett särskilt studiemedel för läsning av sommarkurser som inte påverkar rätten till studiemedel under övriga terminer.
- Studenter ska erbjudas kvalificerade och/eller utbildningsrelevanta sommarjobb.
- Alla studenter ska garanteras tillgång till en kvalificerad studie- och karriärvägledning.
- Studentrepresentationen ska utredas i syfte att undersöka den eller de mest lämpade instanserna för att tillvarata studenternas intressen.
- Lärosätena ska värna det demokratiska samtalet och möjliggöra för fackliga och andra intresseorganisationer att närvara vid lärosätena och möta studenter.

Övergången till yrket

Sveriges Lärarstudenter problembild är att:

- Många nyexaminerade lärare går in i yrket utan tillräckligt stöd i början av sin anställning. Hög arbetsbelastning, brist på introduktion och otillräcklig handledning skapar stress och osäkerhet hos de nya lärarna.
- Övergången från studier till arbetsliv är sårbar och leder allt för ofta till att nyexaminerade lärare lämnar yrket i förtid. Detta är en såväl privatekonomisk som samhällsekonomisk förlust.

Sveriges Lärarstudenter åsikt är att:

- Man som ny i yrket räknas som nyexaminerad de första tre åren.
- Nyexaminerade lärare ska ha en högre faktor för planeringstid och för- och efterarbete, med bibehållen lön. Första året ska faktorn vara dubbel i jämförelse med erfarna kollegor. Faktorn ska under en treårsperiod succesivt minska.

- 282 • Nyexaminerade ska särskilt kunna fokusera på kärnuppdraget att undervisa och inte belas-
283 tas med kringuppgifter.
- 284 • Samtliga nyexaminerade ska garanteras en introduktionsperiod med en mentor.
- 285 • Arbetsgivare skall säkerställa att introduktionsperioden ges reellt utrymme inom ramen för
286 tjänsten, genom planering, ledarskapsstöd och tydlig uppföljning.
- 287 • Mentorn ska ha genomgått mentorsutbildningen, ha motsvarande behörighet och vara me-
288 riterad på minst nivå 1.
- 289 • Mentorn ska få tid avsatt i sin tjänst och åtagandet ska ge utslag i lönerevisionen.

290 **Lärarprofessionen**

291 **Sveriges Lärarstudenters problembild är att:**

- 292 • Lärarnas uppdrag är oreglerat och präglas av ständigt växande krav på administration,
293 dokumentation och arbetsuppgifter som ligger utanför undervisningen. Samtidigt saknas
294 tillit till lärarkårens professionella omdöme, och professionens styrning förskjuts från yrkes-
295 kunniga lärare till politiska beslut och externa aktörer. Den obalansen urholkar lärarnas ar-
296 betsmiljö, begränsar det professionella handlingsutrymmet och bidrar till minskad yrkes-
297 attraktivitet.

298 **Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:**

- 299 • Det ska finnas en enhetlig lärarlegitimation som är gemensam för förskollärare och lärare.
- 300 • Läraruppdraget ska renodlas så att lärare kan fokusera på sitt kärnuppdrag, undervisning.
- 301 • Undervisningstiden samt tillhörande tid till planeringstid respektive för- och efterarbete ska
302 vara nationellt reglerad.
- 303 • Lärares dokumentationskrav ska minska och utgöra det som läraren själv anser behövs för
304 myndighetsutövningen.
- 305 • Ett tariffönesystem ska införas som är rättvist, skäligt och grundat i erfarenhet.
- 306 • Lönesystemet ska ge utrymme för ett individuellt lönepåslag som ersätter uppdrag vid sidan
307 av grunduppdraget.
- 308 • Lärares årsarbetstid ska minska.
- 309 • Varje lärare ska ges tillgång till fortbildning inom ramen för tjänsten, på vetenskaplig grund,
310 som de själva efterfrågar.
- 311 • Lärarnas rådighet över professionsprogrammet ska öka.
- 312 • Det ska finnas tydliga karriärvägar för lärare som vill forska, exempelvis genom kombinat-
313 ionstjänster där man arbetar deltid som lärare, och deltid på lärosätet.
- 314 • Alla rektorer ska vara behöriga lärare i berörd skolform.
- 315 • Val av läromedel ska beslutas av lärarna.
- 316 • Användandet av digitala verktyg i skolväsendet sker utifrån lärares bedömningar om, när
317 och hur undervisningen gynnas.
- 318 • Lärares bedömning av elevers behov ska i större utsträckning avgöra när stödinsatser sätts
319 in.

- 320 • Det ska löna sig privatekonomiskt att utbilda sig till lärare.
- 321 • Förstelärarreformen ska avskaffas.
- 322 • Sveriges Lärare ska bli ett uttalat professionsförbund.
- 323 • Sveriges Lärare ska vara professionens företrädare, försvarare och utvecklare.
- 324 • Professionen ska utveckla ett gemensamt professionsspråk.
- 325 • Professionen ska etablera, dokumentera och förmedla den beprövade erfarenheten.

326 **Studie- och yrkesvägledaryrket**

327 **Sveriges Lärarstudenters problembild är att:**

- 328 • Studie- och yrkesvägledarnas uppdrag präglas av otydliga ramar, höga elevantal och brist på resurser, vilket försvårar möjligheten att ge individanpassad och professionell vägledning.
- 329 Samtidigt undervärderas ofta vägledarnas roll i skolans styrkedja. Detta leder till att vägled-
- 330 ningsuppdraget urholkas och elevernas rätt till kvalificerat stöd hotas.
- 331

332 **Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:**

- 333 • Studie- och yrkesvägledare ska bli ett legitimationsyrke.
- 334 • Vägledaruppdraget renodlas genom att vägledare får fokusera på kärnuppdraget.
- 335 • Det ska finnas regleringar som begränsar antalet individer en enskild studie- och yrkesväg-
- 336 ledare ska ansvara för.
- 337 • Antalet enheter en studie- och yrkesvägledare behöver dela sin tjänst på ska begränsas.
- 338 • Det ska införas ett tak på hur många gånger någon utan studie- och yrkesvägledarexamen
- 339 får anställas som vägledare.
- 340 • Personer utan studie- och yrkesvägledarexamen enbart ska få anställas som vägledare om
- 341 de parallellt går en studie- och yrkesvägledarutbildning.
- 342 • Det ska löna sig privatekonomiskt att utbilda sig till studie- och yrkesvägledare.

343 **Skolväsendet**

344 **Sveriges Lärarstudenters problembild är att:**

- 345 • De senaste decenniernas reformer med kommunalisering, privatisering och målstyrning
- 346 samt en långvarig underfinansiering har allvarligt skadat det svenska skolväsendet. Det
- 347 kompensatoriska uppdraget åsidosätts, och skolans kärnuppgifter, lärande, fostran och ut-
- 348 veckling, har trängts undan.
- 349 • Både den ekonomiska styrningen och innehållsstyrningen är i dag så dysfunktionell att skol-
- 350 väsendet behöver en genomgripande systemförändring för att åter kunna leverera likvärdig
- 351 utbildning av hög kvalitet.

352 **Sveriges Lärarstudenters åsikt är att:**

- 353 • Skolväsendet och dess förutsättningar behöver regleras.
- 354 • Mål- och resultatstyrningen av svensk förskola och skola ska ersättas av regelstyrning.
- 355 • Barngrupps- och klasstorlekarna ska regleras.

- 356 • Halvklasser ska användas i större utsträckning för att förbättra elevernas lärande och skapa
357 en mer hållbar arbetsmiljö för lärare.
- 358 • Det ska finnas ett reglerat minsta antal timmar för individuell studie- och yrkesvägledning.
- 359 • Varje barn och elev ska säkras rätten till personligt möte med relevanta professioner på sin
360 förskola eller skola, exempelvis kurator, skolsköterska eller logoped.
- 361 • Offentlighetsprincipen ska gälla alla förskolor och skolor.
- 362 • Kommuner ska ha vetorätt om fristående förskolors och skolors etablering.
- 363 • Staten ska vara huvudman för förskola och skola.
- 364 • Förskolor och skolor ska inte få drivas som aktiebolag.
- 365 • Konfessionella friskolor ska förbjudas.
- 366 • Antalet friskolor behöver starkt minskas och enbart få etableras om det finns särskilda be-
367 hov i lokalsamhället för en friskola.
- 368 • Vinster i förskole- och skolverksamhet ska förbjudas.
- 369 • Offentligt finansierade skolor ska vara avgiftsfria, och inga ansöknings- eller köavgifter ska
370 få förekomma.
- 371 • Ersättningen mellan offentliga och fristående huvudmän ska differentieras utifrån att de of-
372 fentliga huvudmännen har ett större ansvar.
- 373 • Läroplanerna ska vara utformade på ett åldersadekvat sätt.
- 374 • Skolväsendet ska ha tillräckliga resurser för att sätta in det stöd som barn och elever behö-
375 ver.
- 376 • Betygens syfte ska vara att fungera som urvalsinstrument.
- 377 • De målstyrda betygen ska ersättas av ett relativt betygssystem.
- 378 • Inget underkänt betyg ska ges i obligatoriska skolformer.
- 379 • Yrkesförberedande gymnasieprogram ska inte som regel vara högskoleförberedande.
- 380 • Det ska utredas hur gymnasieskolans olika ämnen kan differentieras för att vara relevanta
381 för de olika utbildningarna.
- 382 • Modersmålsundervisningen ska stärkas och ges motsvarande förutsättningar som andra
383 skolämnen.
- 384 • Närhetsprincipen ska gälla vid placering av elever på skolor.
- 385 • Så länge det så kallade skolvalet finns så ska det göras gemensamt med offentliga och fri-
386 stående huvudmän så att alla önskar skola utifrån samma principer och utan kösystem.
- 387 • Det ska införas en enhetlig nationell skolplattform utformad utifrån professionens doku-
388 mentationsbehov och styrdokumentens krav.
- 389 • Det inte finns något som heter ”obehörig lärare”, utan det ska benämnas undervisningsbi-
390 tråde.
- 391 • Det ska införas ett tak på hur många gånger ett undervisningsbiträde får anställas som lä-
392 rare.
- 393 • Undervisningsbiträden enbart ska få anställas om de parallellt går en lärarutbildning.

Sveriges Lärarstudenter är den främsta studerandefackliga rösten för framtidens profession. Vi arbetar för lärarutbildningar av hög kvalitet, för ett hållbart yrkesliv och för ett starkt skolväsen. Genom studerandefackligt engagemang och utbildningspolitiskt påverkansarbete driver vi utvecklingen mot en bättre utbildning och ett starkare samhälle – för vi vet att allt börjar med en bra utbildning.

Sveriges
Lärarstudenter